

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGÉSZ ÉVRE . . . 16.— K | FÉL ÉVRE . . . 8.— K
 NEGYED ÉVRE . . . 4.— K

FŐSZERKESZTŐ

DR. BISCHITZ BÉLA
 ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.

TELEFON 108—00.

HIRDETÉSEK HITT. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Háboru és közgazdaság.

Minden ország érvényesült ebben a háboruban. Vagy jobban mondva minden ország szerephez jutott. Ki hogyan. Egyik a kardjával s fiai vérével, boldog semlegesek pedig terményeikkel. Talán sohase kerültek annyira a világ fennállása óta forgalomba egyetlen ország produktumai se, mint éppen az 1914., sőt még ennél is inkább az 1915. esztendőben.

Még tavaly az élelmesség kereste, mit honnan szerezhet be. Az idén már utána ment a szükséglet. Argentína sohase ontotta annyira az európai piacra nyersterményeit, a húst, a nyersbőrt, a búzáját s majd a cukorját, mint az idén. Kerül-e hozzánk belőle, vagy nem kerül, ezt a német buvárhajók intézik el, no meg az a kevés becsületes semleges állam, amely még megtudta őrizni becsületes ép érzeit abban a tenger gázságban, amit a központi hatalmak ellen gulába halmoztak ellenségeik.

A francia kormányának Ujzélánd szállít nyersbőröket egy netáni új téli háborúra. Azoknak ontja az egész világ háborítlanul mindazt, amivel a jó Isten jókedvében megajándékozta őket. Ezért a háborítlan-ságért s azért, hogy a népek millióit akarták kiéhez- tetni, rettenetesnek kell lenni a lakolásnak, ha van a földön Istenitélet. Pedig van. Persze magunknak kell segitenünk magunkon.

Amerikáról, a szabad, boldog yankeek országairól mit is szóljunk. Amiként Angliát magunkban a szabadság klasszikus hazájának véltük, ahol a szabad szót mindenkifölötti szentségnek hittük, azonképpen az emberi jogok s a népszabadság igazi apostolainak yankeeket tudtuk. Szépen csalódtunk. Csalódásunk az emberiség csalódása. Két ábránddal lett szegényebb a föld, az angolszász fajból való kiábrándulással. Anglia felől a hitvány önzés, amely más nemzetek vérével akarja megtartani más nemzetek vérén szer- zett világhatalmi pozícióját. Az Unió felől a rideg önzés, amely vért segít ontani, csak hogy gazdagodjék. Utálatos és visszataszító mind a kettő. Minden kultur- ember szivesebben veszi be a kemény germán akaratot, amely még portékájában is s annak elhelye- zési módjában is valami kemény, eltökélt ridegséget mutat.

Ez a világháboru nemcsak a politikai határokat tolja el, hanem a világgazdaságiakat is. Egészen más érdekkörök forrnak ki világszerte. Amit a kereskedői hangyaszorgalom évek, évtizedek szorgalmával össze- hordott, egy nap alatt megszűntek, más beszerzési forrás után nézett a fogyasztó, máshonnan liferálja termékeit az európai feldolgozó ipar is. Azt hiszi Anglia, hogy ez az ő haszna lesz. Amig e háboru tart, mindenesetre igaza marad. De aztán

Addig mi, életünkre törő ellenségtől körülvéve segitünk magunkon az emberi találékonyság minden lehetőségével. Nincs gyapot, hát gyártunk kötszert papirból, sterilizáljuk, elszakíthatatlanná, vízhatlanná tesszük. Nincs benzin, hát feltaláltunk új benzint, mint ezt éppen most Németországból jelentik. Mi lesz vége a háborunak? A harctéri sikereket méltán kísérik a tudomány sikereinek jelenségei s mikor e tudományos sikereknek majdan hasznát veendi az egész emberiség, meg is fogja becsülni azokat a nemzeteket, amelyek ezeket nekik szolgáltatták s annál mélyebb megvetéssel fordul el majd azoktól, amelyekről a történelem oknyomozólag állapította meg, hogy ennek a példátlan emberirtásnak ők vol- tak kiszámítói s kaján előidézői, tisztán irigységből s kereskedelmi önzésből.

Át fog alakulni a világ gazdasági vérkeringése. Az egyetlen Wörmann Linie, amely Déiafrika felé a német partokat összekötötte, szinte halálosan bizo- nyosan sűrűbb német hajózás fogja felváltani. Ame- rika felé még inkább megizmosodik a német hajó- forgalom s Keletázsában is szivesebben fogják látni a két klasszikus hűségű baráti szövetségest, mint a perfid s önös angolt. Világtörténelmi helyzetcsere fog bekövetkezni e háboru nyomán, a világtörténelmi szerepet s hivatást cseréli fel két nemzet, az angol s a német.

Kimerült az egyik, nyomába lép az erőteljes impozáns erejű germán. Amaz még nem tudja a valót, hogy világtörténelmi szerepe letűnt, ma még fel se veszi a háborút, népe könnyelmű, vigan él, fogad szövetségesei vesztére, akar csak a régi Róma, amely nyugodtan dőzsölt, mert hisz a légiók őrzik a határokat. Angliát védi sziget-mivolta egyelőre s

védik vérző szövetségesei. Mikor felébred, és fel fog úbredni, akkor már végkép lekésett nemcsak a harc-
téri arénáról, hanem a neki oly kedves piacról is,
mert akkor eldöntötte háboru a szerepcserét a
világgazdaságban is.

HAZAI HIREK.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Hajdu*
Lajos dr. főbányabiztosi a budapesti m. kir. bányakapitányságnál, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a VII. fizetési osztályba, *Michnay* Arpád dr. bányabiztost a budapesti m. kir. bányakapitányságnál, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a VIII. fizetési osztályba főbányabiztossá és *Biró* Lóránt dr. bányaeszküdtet az oravicabányai m. kir. bányakapitányságnál, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a IX. fizetési osztályba bányabiztossá, *Kapsz* János, a selmezbányai m. kir. bányavezetés mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségű pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

Hőseink. *Megsebesült Fehér* Sándor főisk. halgtató, ászlós.

Hadifősgágra került: *Gebc* Lajos zászlós julias 1-én Kalmikov mellett.

Szabadságot: *Seyfried* Ernő m. kir. bányabiztos, főhadnagy, mint ozidőszerint szolgálatra alkalmatlan, 6 hónapra szabadságotatott.

Legfelsőbb elismerésben részesült *Liha* Bertalan bányafőmérnök, főhadnagynak, a beregszászi vasut parancsnokának az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésül öfolsége legfelsőbb díeséré elismerése tudtul adatott.

Skodaék új gyártelepe Csehországban. Megirtuk már, hogy a Skodagyár 2000 munkást foglalkoztató gépgyárát Pilsenből valamelyik csehországi német városba akarja áthelyezni. A gyár vezetősége Bodn-
bach, Brüx, Eger, Rokytzan városokkal folytatott eddig tárgyalásokat. Legutoljára Brüsszel folytak alkudozások. A város polgármestere a tárgyalások folyamán kijelentette, hogy a nemzetiségi érdekekre is tekintettel kell lennie és csak akkor adhatják meg az engedélyt a gyár építéséhez, ha a munkások és alkalmazottak is német nyelvűek. Megjegyzendő, hogy Eger városának is ez volt a kikötése. A gyárat valószínűleg Rokytzanban fogják felépíteni.

Szállítás. Szerszámok és eszközök. A szász állam-
vasutak dresdoni vezérigazgatója az alábbi szükségletok szállítására hirdot pályázatot. 1. csoport. Rugóacél, kazánszegecs. 2. csoport. Roszulók, hegyes furók. 3. csoport. Tömöcsákányok, kézi szekercék. 4. csoport. Olajos kamák, olajfeskendők, faggyuszelenecék, üntözőkamák. Az ajánlatok mintákkal felszerelve *augusztus 21-éig* küldendők be. **Fagon és mozdony emelőbakok.** A kölni kir. vasuti igazgatóság 1 fészlot két- és háromtengelyű vagonok emeléséhez való, 6300 kg. hordképességgel bíró, villamos üzemű emelőbak, 7 készlet 6300 kg. hordképességgel bíró közönséges emelőbak és 2 készlet 15.000 kg. hordképességgel bíró mozdony-emelőbak szállítására nyilvános pályázatot irt ki. A pályázati feltételek 1-20 márkáért posta útján megszerezhetők. Az ajánlatok *augusztus 31-éig* küldendők be.

Szerencsétlenség a homokbányában. Apácaszakállas komárommegyei pusztá környékén halálos szeren-

csétlenség történt egy kisebb homokbányában. A mult héten a bánya beomlott és maga alá temetett két kisgyermeket, akik a bányában játszottak.

Robbanás egy szénbányában. Az oroszországi donezi szénbányában robbanás történt, melyet alkalmasinál mérelylot okozott. Eddig több embort letartóztattak.

A hivatalos kartei. Mult heti vezérelőkünkben ismer-
töttük a legújabb német kezdeményezést, amely a leg-
belterjesebb állami felügyeletet iparkodik biztosítani a
kartelek s elsősorban a szénkartol felett. Érdeklödtünk
illetékos helyeken s most egy hosszabb táviratunk arról
számol bo, hogy különösen a *Thyssen-féle* művek s
az ehhez tartozó érdekesoport követnek el mindent,
hogy elkerüljék ezt az ultima ratiot. Mint irtuk, egy
átmeneti szindikátus volt alakulóban, hogy az állami
kényszerkartelt elkerüljék, de ennek az 1917 március
31-ig terjedő átmenetinek tervezett szindikátusnak ala-
kuló gyűléseit is otthagyták *Thyssenék*. Ha már most
nem létesülhet az átmeneti kartei, egész bizonyosan
létrehozzák a kényszerkartelt, aminek a legszélesebb
körű állami belenyulás lesz az eredménye a magán-
bányaművek ténykedésébe.

Állami felügyelet alá helyezett vállalat. A kereskede-
lomügyi és pénzügyminiszternok a *Bickford és Társai*
közkereseti társaság, lajta-szentmiklósi bejegyzett cég-
get, felügyelet alá helyozték.

Petróleumkutatások a magyar-morva határon. Egbelli
tudósítónk jelenti, hogy az osztrák kormány megbízást
adott a bécsi mélyfuro részvénytársaságnak, hogy a
magyar határ mentén ásványolaj- és petróleumforrások
felkutatása és megvizsgálása céljából petróleumfuráso-
kat végeztesse. E megbízás folytán a részvénytársaság
két helyen már meg is kezdte a próbafurást s
a kapott eredményekhez képest a kutatásokat a jövő-
ben más területen is folytatni fogja. Eddig Landshut
és Hohenau mellett állítottak fel egy-egy furótornyot
s a furás mindkét helyen körülbelül 10-12 kilométer
távolságra van Egbelltől.

Felszámoló részvénytársaság. Részvénytársaság Erös-
áramu Elemek Gyártására folyó évi III. rendes köz-
gyűlése alkalmával elhatározta a részvénytársaság fel-
számolását a kereskedelmi törvény 202. szakasza
értelmében e részvénytársaság a napokban felhivta a
hitelezőit követeléseiknek hat hónap alatt leendő
érvényesítésére.

Új tömegárgyár. II. Heczeg Ernő okl. mérnök
(Váci-ut 55. sz.) a Hűekor Testvérek gépgyári telepét
átvette és azt modern, új gépekkel felszerelve, üzembe
helyezte. A cég vas- és fémipari tömögickek gyártá-
sára rendezkedett be.

A Coburg Fülöp herceg-féle bánya- és kohóművek
r.-t. 5 millió korona befektetéssel vasgyárat szándéko-
zik építeni Szombathelyen. A társaság a várostól 60
kat. hold földterület ingyenes átengedését, az építendő
munkaházak céljaira szükséges 2 millió darab téglá
díjtalan előállítását kéri. A város hajlandó a vállalatot
támogatni, a kilátásba helyezett kedvezmények azon-
ban nem érik el azokat a kívánságokat, amiket a vál-
latat kiküldöttei megjelöltek.

Az angol szénkiviteli tilalom és a franciák. Az angol
kormánynak a kőszén kivitelére vonatkozó tilalma,
amely tulajdonképpen csak augusztus 15-én lépett
érvénybe, nemcsak Franciaországban, de Angolország-
ban is nyugtalanságot okoz. Franciaországban attól
félnek, hogy az angol kormány legfőbb csak a
vasutak és hajók üzemének fontartásához szükséges
szénmennyiséget fogja Franciaország rendelkezésére

bocsátani, míg azt a kontingenst, amely francia ipari üzemek fűtőanyagához szükséges, valószínűleg nem engedni a határon kivinni. Angliában pedig különösen az exportkereskedelmi körökben okoz ez a tilalom módfelelő nagy kedvetlenséget, mert valószínűnek tartják, hogy ennek következtében Németország kap majd nagy megrendeléseket.

Cégjegyzési hírek. *Magyar Keramiai Gyár Részvénytársaság.* Tolnay Lajos és Weiner Sándor igazgatósági tagoknak, valamint Apor Zsigmond tiszviselő, cégjegyzési jogosultságuknak megszűnését bejegyeztette. — *Kőolajipar Részvénytársaság.* Lakács Andor igazgatósági tagjának ebbeli minőségét és cégjegyzési jogosultságát, valamint az elhunyt *Lisztig Károly* igazgatósági tag megszűnését bejegyeztette. — *Győrffy-Wolf Fémárugyár Részvénytársaság.* Stein Mór dr. igazgatósági tag ebbeli minőségének és jegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett.

Bihar-Szilágyi Olajipar Részvénytársaság az 1915 június 28. napján tartott rendes közgyűlés által elfogadott alapszabálymódosításait bejegyeztette.

Unió Magyar Villamossági Részvénytársaság. Bodnár Dozsó igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — *Erdő és Bánya Részvénytársaság.* Ezen részvénytársaság az 1915 május 6. napján tartott alakuló közgyűlés által elfogadott és az alakuló közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján keletkezett. A vállalat tárgya erdei és bányatermékek saját számlára vagy bizományba való eladása, bányakutatás, bányanyitás és kiaknázás és bármilyen olyan üzlet kötése, amely erdővel vagy bányával kapcsolatos. Alaptőkéje 10.000 korona, amely 25 darab, egyenként 400 korona névértékű beemutatóra szóló részvényre oszlik. Az alakuló közgyűlésben az igazgatóság tagjává megválasztott *Roheim Ödön* dr., akinak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — *Erlích Fűtőanyag Kereskedelmi Részvénytársaság.* Ezen részvénytársaság az 1915 június 25. napján tartott alakuló közgyűlés által elfogadott alapszabályok szerint keletkezett. A vállalat tárgya a kő-, baraszén és lignit, általában mindennemű szén és szén termékek, mint pirszén, szénbrikett, valamint egyéb fűtőanyagok vétele és tovább eladása, fűtőanyagok termelésével foglalkozó iparvállalatok alapítása, vagy azokban való részvétel, bányabürokraták megszerzése, kiaknázása és esetleges tovább eladása. Általában fűtőanyagokkal való kereskedelem és azon anyagok termelésével foglalkozó iparágak üzletének gyakorlása. Alaptőkéje 100.000 korona, amely 50 darab, egyenként

2000 korona névértékű, 1000 részvényre szóló részvény. Az alakuló közgyűlésben az igazgatóság tagjává megválasztott *Ehrlich Gusztáv*, *Ehrlich Klára* és *Ehrlich Árpád*, akiknek ebbeli minőségük jegyzési jogosultságuk bejegyeztetett.

A porosz szénkivitel irányítása. A német kőszén-üzemelési eredménye jelenleg háromnegyed részben a normális termelésnek. Még kedvezőbb a helyzet a harnaszénbányászati terén, amely 90 százalékot produkálja a megszokott mennyiségnek. Sőt a termelés tovább emelkedése várható, amennyiben a bányák megfelelő munkaskontingenst sikerül kapniok. A szénkivitel irányítására a kereskedelemügyi minisztérium a magánipar közreműködésével két szénközvetítőt állított fel, egyet a kelet és egyet a nyugat számára. A kiviteli engedelmek megadásánál, melyeket a belügyi államtitkár terjeszt elő, a kereskedelemügyi minisztériumban állandóan megbeszéljük az exportra bocsátandó mennyiséget, amit aztán az egyes bányák között arányosan osztanak szét. A nyugati vidékek szénkivitelét irányító központ a szénszindikátus kezében van.

Az angol pénz értékesítése. Valami jóleső elégtétel az, amit az angol bankok kellenek, következett el a legutóbbi napokban. Az angol pénz értéke annyira leszállt, mint még soha. 75% alá esett az angol államkincstár londoni kincstárának a pénzügyi helyzetét semmiféle módra tud kiszélesíteni a folyamatot megállítani. Csak akkor lehet az a reménye, hogy magas kamatozású kölcsön kibocsátásával valóságos szilipet biztosít a lefelé rohanó árnak, s az a kölcsön külföldön és belföldön egyaránt az angol bankba való kifizetést fogja elősegíteni. M. azonban csak az angol vándorok, nem a külföldiek kifutnak. Az angol bankok bevételei egyre biztosabban fogják az aranyállományt, amit nem egykönnyen pótolhatni. Hiába volt minden mesterkedés, az amerikai nem hajlandó minden angolsziropátia mellett tisztán aranyba való fizetést elfogadni. Erre az angol amerikai értékek ómegeles eladásával siettek paralizálni a már-már szédelmessé vált arany-kiutókat. Erre épp oly jóváessé segített, mint legkülönbözőbb hitelintézetek. S a lesújtó eredmény a sterling adóértékében is megjelent. A délfrikai aranybányák nem tudnak tovább emelkedni, amennyit ily világháború után, amely finanszírozni vállalkozott össze. A bányákból nem lehet egyszerre meríteni. Itt nagyot hibázott az angol számítás. Ezzel szemben Németország szilárd pénzügyi helyzettel büszkélkedhet s erre támaszkodva, éppen most

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonitvezetékek, szerelvények stb.

